

VÝROČNÍ ZPRÁVA

ARBOR VITAE O.S.

2009

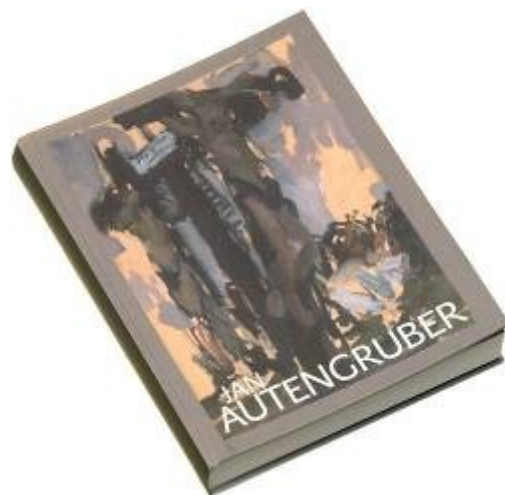

Občanské sdružení Arbor vitae v roce 2009 pokračovalo ve své činnosti, tj. v podpoře literatury se vztahem k umění a v pořádání výstav. Podařilo se získat finanční podporu pro význačné projekty z oblasti výtvarného umění a realizovat tak několik nepřehlédnutelných počinů nejen na knižním trhu, ale i ve světě uměleckých výstav.

PROJEKTY

VOJTĚCH LAHODA / JAN AUTENGRUBER 1887 - 1920

PUBLIKACE

Významný český historik umění a badatel, **Prof. PhDr. Vojtěch Lahoda, CSc.**, navázal rozsáhlou publikací na svůj dlouhodobý badatelský zájem o Autengruberovo dílo, který zúročil již v roce 2002 výstavou v Národní galerii. Monografie pojednává komplexně, na základě pokročilého výzkumu, Autengruberovo dílo a otevírá nové souvislosti a témata. Umožňuje nově interpretovat umělcův vztah k německým pedagogům i generačním souputníkům, tvůrčí vztahy a spříznění jak v domácím, tak zejména v širším zahraničním kontextu. Shromážděná výtvarná díla i dokumentace přináší nové materiály a možnost zhodnocení a začlenění této originální umělecké osobnosti do kontextu evropského expresionismu. Monografie se stala vhodným základem pro výstavu v Západočeské galerii v Plzni, která dílo představila širší veřejnosti.

Jan Autengruber (25.4. 1887 Pacov – 15.7. 1920 Praha) studoval na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze a na Akademii výtvarných umění v Mnichově. V letech 1907–1913 působil v Mnichově, roku 1910 podnikl na kole cestu do Paříže a v období 1913–1915 pobýval v Itálii. V předposledním roce války narukoval a odešel na frontu, záhy byl však uvolněn. Po roce 1918 působil v jižních Čechách a v Praze. Onemocněl španělskou chřipkou, která se vyvinula v těžký zápal plic. Zemřel v pražské vinohradské nemocnici roku 1920. Publikace sleduje základní okruhy dosud neznámé Autengruberovy tvorby. V Mnichově se malíř zabýval portréty, malbou aktů, ale také kopírováním obrazů starých mistrů a motivy zátiší s maskami. Na konci prvního desetiletí se umělcova malba uvolňovala směrem ke zdůraznění výrazu a svěžesti malířského gesta. V italských krajinách, zejména těch, co Autengruber namaloval na jihu, v Taormině a okolí, se postupně mění těžkavý, chvějivý rukopis barevných fleků krajin z roku 1910 v expresivní,

sumární a dynamickou zkratku. Umělec si v Itálii uvědomil, že virtuózní schopnost malby musí překonat radikálním výrazovým nasazením. V jeho kresbách se objevují i biblické motivy. Obrazy *Ukřižování*, *Vztyčení kříže*, *Svatý Šebestián*, *Salome*, díly radikální expresivně rozervané dynamické formy dosáhl Jan Autengruber vrcholu a bez nadsázky se zařadil po bok tvůrcům, jako byli Lovis Corinth, Max Slevogt, Max Liebermann či Max Beckmann. Kniha obsahuje anglické a německé resumé.

*Texty: Vojtěch Lahoda, Jan Jedlička / Edice: monografie / Rok vydání: 2009 / Počet stran: 184
Ilustrací: 194 / Formát: 235 x 285 mm / Vazba: V 8 / Náklad: 1.000 ks / EAN: 978-80-86300-93-1*

FRANTIŠEK SKÁLA / SKUTEČNÝ PŘÍBĚH CÍLKA A LÍDY **THE CECIL'S QUEST**

VÝSTAVA, KNIHA A DOPROVODNÉ PROGRAMY
V ČESKÉM CENTRU NEW YORK

16. duben - 12. květen 2009
Kurátor: Otto M. Urban

vernisáž: 15. duben 2009

**doprovodné programy: 16. duben, beseda v Museum of Comic and Cartoon Art, New York;
20. duben, beseda v International Studio and Curatorial Programme, New York**

15. dubna 2009 byla v Českém centru New York zahájena výstava „Skutečný příběh Cílka a Lídy“ / „The Cecil's Quest“ výtvarníka Františka Skály. Její podoba odpovídá pražské výstavě před dvěma roky, která doprovázela uvedení stejnojmenné komiksově knihy na český trh. V New Yorku byl příběh postaviček Cílka a Lídy vyprávěný na třech stech dvaadvaceti aranžovaných fotografiích k dispozici v anglickém překladu. Expozici tvořily velkoplošné fotografie a artefakty vážící se ke vzniku komiksu. 16. dubna František Skála besedoval v prestižním Muzeu komiksu (The Museum of Comic and Cartoon Art). V pondělí 20. dubna hostoval v International Studio and Curatorial Programme, kde pohovořil o své tvorbě obecně a promítl zde film, jenž vznikl při výstavě v Moravské galerii v Brně. Výstavu, která trvala do 12. května, a doprovodné besedy připravilo Arbor vitae ve spolupráci s Českým centrem New York. Více informací na www.czechcenter.com a www.arborvitae.eu.

MARTINA PACHMANOVÁ (ed.) / MILADA MAREŠOVÁ: DOMÁCÍ BIOGRAF PUBLIKACE A VÝSTAVA

Další z řady publikací **PhD. Martiny Pachmanové**, odborné asistentky na Katedře dějin umění a estetiky Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze, tentokrát věnovaná znovuobjevené umělkyni, Miladě Marešové.

Malířka a ilustrátorka **Milada Marešová** (1901–1987) patří k nejzajímavějším osobnostem na české meziválečné umělecké scéně. V době, kdy Marešová studovala na pražské Akademii výtvarných umění, se v jejím ateliéru zrodil unikátní projekt domácího biografu. Mezi lety 1920–1921 vytvořila pracnou technikou malby na sklo nebo na plastovou fólii čtyři rozsáhlé cykly miniaturních, detailně provedených obrázků a koláží, které sloužily jako diapozitivy určené pro projekci. Vrátila se tak k odkazu miniaturního malířství, ale zároveň se přiblížila avantgardním snahám o novou koncepci výtvarného obrazu a rodícímu se žánru komiksu. *Domácí biograf* Milady Marešové je ojedinělým příkladem využití diaprojekce v českém meziválečném umění. Tato vizuálně atraktivní publikace je koncipovaná jako komiksová kniha čtyř cyklů diapozitivů: „Maestro Chimerini: život a dílo“ – „Ritardando (Pohádka o strašném rytíři)“ – „Dům smůly (Drama o pěti epochách)“ – „Logr (Kriminelní báseň v obrazech)“. Velikost obrázků odpovídá přibližně velikosti skutečných políček domácího biografu, tj. 4,5 x 4,5 cm. Průměrně má každý cyklus kolem 115 políček. Kniha uvádí vzpomínkový text synovce umělkyně Jana Mareše a publikaci uzavírá podrobná studie autorky koncepce Martiny Pachmanové, jež se věnuje významu domácího biografu Marešové pro vývoj české vizuální kultury mezi válkami a sleduje jej na pozadí dobových snah o „nové umění“ i na pozadí vývoje kinematografie a komiksu. Kniha vychází v pěti variantách obálky lišících se materiálem nebo použitým motivem.

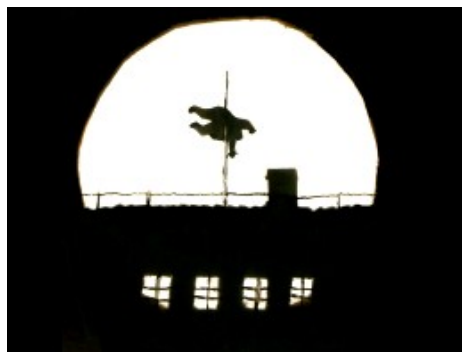
Editor: Martina Pachmanová / Texty: Jan Mareš, Martina Pachmanová / Překlad: Anna Brysonová
Edice: mimo edice / Rok vydání: 2009 / Počet stran: 104 / Ilustrací: 470 / Formát: 220 x 230 mm
Vazba: V8 / EAN: 978-80-87164-25-9

DOMÁCÍ BIOGRAF MILADY MAREŠOVÉ

VÝSTAVA

KOMUNIKAČNÍ PROSTOR ŠKOLSKÁ 28

6. - 29. listopadu 2009

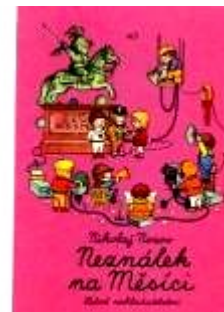
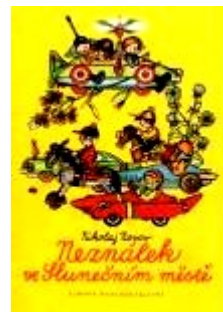
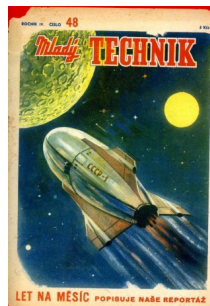

Světelná instalace a videoprojekce je věnovaná unikátnímu projektu domácího biografu vynikající, byť do nedávné doby téměř neznámé prvorepublikové malířky a ilustrátorky **Milady Marešové**. V době, kdy studovala malbu na pražské Akademii výtvarných umění, se v jejím ateliéru zrodil domácí biograf. Mezi lety 1920 – 1921 začínající autorka vytvořila pracovní technikou malby na sklo nebo na plastovou fólii čtyři rozsáhlé cykly diapozitivů určených pro projekci v rodinném kruhu: Chimerini – Mrtvá pelargónie, Ritandando – Pohádka o strašlivém rytíři, Dům smůly a Logr. Marešová kreslila a malovala na průsvitky a vystřihávala z barevných papírů a fólií postavy i prostředí svých příběhů. Využívala transparentnosti vybraných materiálů, vykrývala je a vrstvila přes sebe, mezi jednotlivé vrstvy vkládala nejroztodivnější materiály a dosahovala tak působivých vizuálních efektů, včetně pohybu. V těchto "podivuhodných světelných obrázcích", jak je později nazval Václav Tille, se Marešová vrátila k odkazu miniaturního malířství (původní rozměry každého políčka diapozitivu jsou 4,5 x 4,5 cm, v případě panoramatických diapozitivů jsou jejich násobkem), ale zároveň se přiblížila jak rodícímu se žánru komiksu, tak avantgardním snahám o "nové umění". Propojením minuciózní, titěrné rukodělné práce a optické techniky projekčního aparátu se totiž ocitla blízko avantgardnímu obrazovému experimentu, který teprve o několik let později formulovala devětsíťská generace. Při výběru témat pro svá obrazová vyprávění se Marešová inspirovala brakovou literaturou, detektivními příběhy, červenou knihovnou, ale také dětskými pohádkami, jež během celé své následující umělecké kariéry ilustrovala. V domácím biografu Marešová odvážně překračovala hranice "vysokého" a "nízkého" umění a skvěle uplatnila svůj smysl ironii a grotesku. Domácí biograf Milady Marešové, který se promítal na dřevěné laterně magice, zůstává ojedinělým příkladem využití diaprojekce v českém meziválečném umění, a to i přesto, že jej autorka spíše než jako umělecké dílo chápala jako spontánní hru a prostředek zábavy pro své nejbližší.

Milada Marešová (1901 – 1987) byla mezi prvními ženami, jimž se po založení Československa otevřely brány akademického uměleckého vzdělávání. Před rokem 1918 studovala na v Kreslířské a malířské škole pro dámy na pražské Uměleckoprůmyslové škole, posléze přešla do malířského ateliéru prof. Vojtěcha Hynaise na pražské Akademii výtvarných umění. Svá studia završila v roce 1923 stáží u Františka Kupky v Paříži. Marešová měla svou první samostatnou výstavu v Topičově salonu v Praze (1925) a o pět let později vystavovala v prestižní galerii Aventinská mansarda; další autorské výstavy následovaly během 30. let. Mezi válkami ilustrovala řadu knih a bibliofilii a jako kreslířka a ilustrátorka spolupracovala s řadou dobových periodik. Na sklonku 30. let se Marešová zabývala rovněž divadelní scénografií. V roce 1940 byla zatčena gestapem za spolupráci s ilegálním časopisem V boj a odsouzena ke dvanácti letům káznice a deseti letům ztráty cti. Po druhé světové válce se Marešová věnovala především dětské ilustraci a k malbě se vrátila až na začátku šedesátých let. Více o autorce: www.zenyvumeni.cz.

TOMÁŠ POSPISZYL, IVAN ADAMOVIČ / PLANETA EDEN

PUBLIKACE

Kniha Planeta Eden; Sci-fi kultura v socialistickém Československu neilustruje stejnojmennou výstavu, ale je samostatnou součástí celého projektu. Cílem knihy je v několika tematických a obrazových kapitolách přiblížit nedávné představy o budoucnosti, ve které již mezitím žijeme. Přibližuje víru ve vědeckotechnický rozvoj, sociální utopii a oblibu vědeckofantastického žánru v podmínkách socialistického režimu.

Společenská utopie se v druhé polovině padesátých let minulého století rychle proměňovala v utopii technickou. Úspěchy při dobývání kosmického prostoru byly tak omračující, že se brzká migrace lidstva do okolního vesmíru zdála být otázkou nejbližších desetiletí. Také tento sen o vesmíru však začal být v průběhu šedesátých let korigován a ztrácel svůj utopický pel. Pokorně se vrátil do románů a filmů science fiction a přestal být tématem pro nejširší veřejnost. Dnes se z našich životů vizionářská kvalita již zcela vytratila. Kniha Planeta Eden – Svět zítřka v socialistickém Československu se v jedenácti tematických a obrazových kapitolách vrací k nedávným představám o budoucnosti, která v této podobě nikdy nenastala. Přibližuje víru ve vědecko-technický rozvoj, dogmata sociálních utopií a oblibu vědecko-fantastického žánru v podmínkách socialistického režimu. Bohatě ilustračně vybavená kniha přináší statě o historii vědecko-fantastického žánru v Československu na poli knižní kultury, výtvarného umění, filmu, komiksu i společenské teorie. Obsahuje samostatné profily výtvarníků Zdeňka Buriana a Teodora Rotreкла, reflexi témat budoucnosti v dobovém avantgardním umění i obrazové materiály vztahující se k oblasti tehdejší masové kultury; je uzavřena anglickým i ruským resumé a jmenným rejstříkem.

Editoři a autoři koncepce: Ivan Adamovič a Tomáš Pospiszyl / Texty: Ivan Adamovič, Ondrej Herec, Milan Krejčí, Jaroslav Olša jr., Tomáš Pospiszyl, Tomáš Prokůpek / Grafická úprava: Petr Krejzek, Klára Kvízová, Jaromír Skácel / Rok vydání: 2009 / Počet stran: 248 / Počet ilustrací: 460 / Formát: 240 x 260 mm Vazba: V4 / ISBN 978-80-87164-34-1

DANIELA KRAMEROVÁ / JIŘÍ NOVÁK

PUBLIKACE

Jiří Novák je známý především jako autor mobilních plastik, podílel se také tvorbě československých expozic na světových výstavách v Bruselu a v Montrealu. Známe je také **Novákovo plastické logo České televize**, které symbolizuje optické nervy v lidském oku.

Publikace vznikne souběžně s první retrospektivní výstavou (GKK Klatovy, GUVU Cheb, SČGVU Litoměřice, GUVU Náchod) představuje a shrnuje tvorbu sochaře Jiřího Nováka (1922–2010). Přes svou kvalitu a velký rozsah zejména na poli restaurování a veřejné plastiky je jeho dílo doposud širší veřejnosti poměrně málo známo. V období normalizace patřil k autorům, jejichž tvorba nebyla veřejně výstavně prezentována. Novákovy konstruktivistické objekty i designové realizace z různých kovů i plastických materiálů se řadí k významným dílům českého sochařství druhé poloviny 20. století v několika oblastech. V raných geometricky abstrahovaných cípatě stylizovaných plastikách z konce padesátých a počátku šedesátých let se výrazně odrážely vlivy tzv. bruselského stylu populárního v Československu po Světové výstavě Expo 58. Průběžně od konce padesátých let je významná část Novákovy tvorby určena pro veřejný prostor, do kontextu moderní architektury. Rané symbolické, téměř abstraktní kompozice v sídlištních komplexech představují jedny z nejprogresivnějších příkladů veřejné plastické výzdoby architektury své doby (například Rychlost, Praha-Strašnice, 1960-61, Světlo a stín, PKOJF-Praha, 1960). Aktuálních proudů se dotýká i svojí důsledně pohyblivou – kinetickou plastikou. Pohyb odvozený z přírodních dějů vstupuje do děl prostřednictvím působení větrného či vodního živlu, elektrické energie či v interakci s divákem – lidským impulzem. Díla se stávají pohyblivými modely situací a obecných dějů. I v případě nepohyblivých děl je pohyb vnitřně obsažen pomocí tematizace přírodního děje, živlu. Kinetické aspekty aplikoval v malém měřítku, ale především v rozměrných plastikách, které akcentují prostor nové městské architektury (například Dálky, Praha, sídliště Novodvorská 1963-69, Motýlí křídla, Liberec, 1969, Odrazy, Praha-Horní Počernice, 1986). Vedle mobilních plastik vytvořil Novák řadu stabilních symbolických děl pro architekturu, v nichž je původní tematická náplň abstrahována do maximálně zjednodušeného znaku (Dva vstupní emblémy Československé televize, 1983).

Editorka a autorka koncepce: Daniela Kramerová / Texty: Daniela Kramerová / Grafická úprava: Filip Skalák / Rok vydání: 2009 / Počet stran: 104 / Počet ilustrací: 140

BILANCE
OS AV 2009

PŘÍJMY

Veřejné rozpočty

Vojtěch Lahoda –	JAN AUTENGRUBER	MK ČR	150 000,-
František Skála -	SKUTEČNÝ PŘÍBĚH CÍLKA A LÍDYMHP		70 000,-
Milada Marešová -	DOMÁCÍ BIOGRAF	MHMP	140 000,-
Tomáš Pospiszyl / Ivan Adamovič -	PLANETA EDEN	MK ČR	200 000,-
Daniela Kamerová -	JIŘÍ NOVÁK	MK ČR	100 000,-
CELKEM			660 000,-

OSTATNÍ ZDROJE (soukromý sektor) 2 242 167,-

VÝDAJE

Vojtěch Lahoda –	JAN AUTENGRUBER	PUBLIKACE	553 000,-
František Skála -	SKUTEČNÝ PŘÍBĚH CÍLKA A LÍDYVÝSTAVA		156 981,-
Milada Marešová -	DOMÁCÍ BIOGRAF	VÝSTAVA, PUBLIKACE	685 786
Tomáš Pospiszyl / Ivan Adamovič -	PLANETA EDEN	PUBLIKACE	975 000,-
Daniela Kamerová -	JIŘÍ NOVÁK	PUBLIKACE	531 400,-
CELKEM			2 902 167,-

BILANCE (PŘÍJMY – VÝDAJE) 0

Občanské sdružení Arbor vitae
Nezabudická 104, 252 30 ŘEVNICE
info@arborvitae.eu
IČ: 70 103 534, DIČ: CZ 70 103 534